

Miljöledning i staten - Energidelen -

Belok 18 november 2024

Jannica Häggbom, samordnare miljöledning i staten
Naturvårdsverket

Prata om...

- Om rapporteringen enligt förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter.
- Resultat energianvändning år 2023
  - Stöd och vägledning
  - Beskrivning av resultatet
  - Kvalitetssäkring
- Enkätresultat 2020: Energidelen (RU översyn förordningen)
- Några iakttagelser

Om rapporteringen enligt förordning 2009:907

[Miljöledning i staten 2023](#)

- 186 myndigheter omfattas av miljöledningsrapporteringen.
- Rapporteringskraven styrs via bilagan till förordningen.
- Årlig rapportering av uppgifter via e-tjänst (text, statistik, beskrivning av resultatet).
- Sammanställt i en databas 2010 – 2023.
- Sammanfattning till regeringen av statliga myndigheters miljöledningsarbete - visa trender, underlag för uppdrag etc.
- Naturvårdsverkets roll: vägleda och redovisa regeringen (samverkar med EM). Ej uppföljande roll mot myndigheter.

Resultat del 1 år 2023 - energi

Del 1 Miljöledningssystemet, ex. mål, åtgärder, utbildning, användning av informationsteknik i syfte att minska sin energianvändning etc.

- Vanligaste kategorierna av mål för direkt miljöpåverkan: Tjänsteresor och **Energianvändning**.
- **Ofta mål och åtgärder om energieffektivisering** (RU från september 2022 om energibesparingsåtgärder i den statliga förvaltningen).
- Vanligt med **mål om miljökrav i upphandling – ex. energikrav**.
- Flera genomför informations- och utbildningsinsatser i syfte att **minska energianvändningen**.

Frivilliga frågor:

- 49 myndigheter svarar att de har en strategi för energieffektiviseringsarbetet,
- 34 myndigheter redovisar att de producerar egen el, främst från solceller.

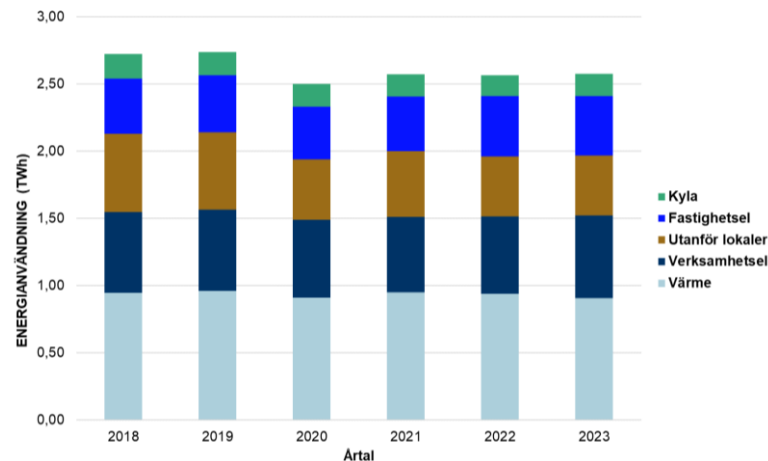

Energianvändningen år 2023 – jämfört med 2022

2.1 Årlig energianvändning i kilowattimmar totalt, per årsarbetskraft och per kvadratmeter total användbar golvyta uppdelat på

a) verksamhetselektricitet, och b) övrig energianvändning
Energianvändning utanför lokaler (kWh)

- **Totala energianvändning var knappt 2,6 TWh, samma nivå som 2022.**
- **Verksamhetsel 614 GWh + 7 %**
- **Fastighetsel 907 GWh - 2 %**
- **Värme 440 GWh - 4 %, trots att lokalytan har ökat med drygt 2 %.**
- **Kyla 168 GWh + 8 %**
- **Energianvändningen utanför lokaler 448 GWh, nära nog oförändrad.**

Energianvändning år 2023

2.3 Andel förnybar energi av den totala energianvändningen (anges i procent).

- 84 % förnybar energi (72 myndigheter rapporterar att 100 % av totala energianvändningen utgörs av förnybar energi).

2.4 Har krav ställts på produktionsspecificerad förnybar el i myndighetens gällande elavtal?

- 143 st har helt eller delvis ställt krav på produktionsspecificerad förnybar el.

2.5 Har energianvändningen minskat som ett resultat av samverkan med myndighetens fastighetsägare? Om ja, beskriv vilka åtgärder som genomförts som ett resultat av samarbetet.

- Majoritet svarat Ja, (77 svarat Nej, varav ngr blanka)

Stöd och vägledning

För att minska risk för fel vid registrering:

Upplysningstext:

Verksamhetsel (avser lokaler): undre gräns: 30 kwh/m²
övre gräns: 120 kwh/m²

Genomsnittlig värmeanvändning för en lokal (som uppfyller Atemp) är **ca 100 kWh per m²**.

Kvalitetskontroller/upplösningstext i systemet:

- undre gräns: 80 kwh/m² - övre gräns: 200 kwh/m²

Vägledande hjälptext:

Övrig energianvändning: Genomsnittlig energianvändning (fastighetsel, värme och kyla) för en kontorslokal: **ca 200 kwh/m² och år**.

Ungefär hälften utgörs av fastighetsel och hälften av värme och kyla.

Vägledning via frågor och svar m.m. på webbsidan [Vägledning om den årlig rapportering för miljöledning i staten](#)

2.1 a) Verksamhetsel - årlig energianvändning i kilowattimmar (kWh) totalt, per årsarbetskraft och mer kvadratmeter (m2)

Verksamhetsel ⓘ

50 000 kWh

500 kWh/å.a.

10 kWh/m²

Värdet bör ligga mellan 30 och 120

Värme ⓘ

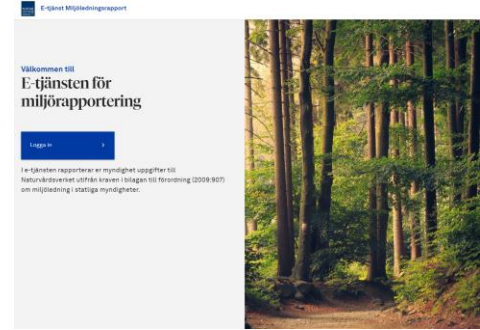
20 kWh

0,2 kWh/å.a.

0,02 kWh/m²

Värdet bör ligga mellan 80 och 200

Beskrivning av insamlat resultat

Exempel positiv påverkan på resultatet (2.6a):

- Energibesparingsåtgärder, bl.a. insatser för driftoptimering och ny teknik för värme- och ventilationssystem, har gett goda resultat.
- Höga energipriser och en ökad medvetenhet hos till exempel fastighetsägare och medarbetare nämns också som faktorer som påverkat resultatet i positiv riktning.

Exempel negativ påverkan på resultatet (2.6a):

- Återgången till kontoren efter pandemin, kan vara en del av förklaringen till att energianvändningen för verksamhetsel har ökat sedan 2022.
- Ett högre antal årsarbetskrafter, en utvecklad IT-drift och en ökad digitalisering kan vara orsak till den ökade energianvändningen för verksamhetsel.

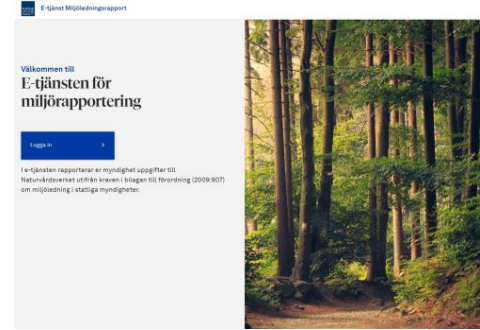

Beskrivning av insamlat resultat

Exempel problem och luckor (2.6b):

- Få in uppgifter från fastighetsägare/hyresvärdar (i tid, aktuell uppdelning), låg svarsfrekvens när enkät skickas ut.
- Endast en samlad uppgift för elförbrukning (ej uppdelat på fastighetsel/verksamhetsel).
- Schablonberäkning/ uppskattad energianvändning pga. att man delar lokaler med andra.
- Energianvändning i lokaler som hyrs i andra hand är ej medräknade (ingår i hyran).
- Får inte förbrukning av energi för att kyla lokalerna från fastighetsägarna.
- Uppgifter om yta lämnas i BRA eller LOA istället för Atemp.
- Redovisar endast energianvändning från verksamheter som mäter sin användning (de flesta).
- Flertal leverantörer klumpar ihop flera poster vid rapportering av förnybar el vilket gör det svårt att göra en korrekt fördelning mellan de olika posterna.
- Energianvändningen per årsarbetskraft blir missvisande pga. att rapporterad energianvändning enbart är baserad på centrala myndigheten (ej regionala enheter med ett stort antal personer som vistas i andras lokaler).
- Byte av lokaler försvårar beräkningen av energianvändningen.

Beskrivning av insamlat resultat

2.7 Hur är uppgifterna framtagna (om detta skiljer sig mellan uppföljningsmått, ange vad som gäller för respektive mått)?

_ Eget uppföljningssystem _ Leverantörsuppgifter _ Uppskattning (förklara på vilket sätt)

3 st eget uppföljningssystem, **26 st Eget uppföljningssystem och Leverantörsuppgifter**, **17 st Eget uppföljningssystem och Leverantörsuppgifter**, Uppskattning (förklara på vilket sätt), 3 st Eget uppföljningssystem och Uppskattning (förklara på vilket sätt), **98 st Leverantörsuppgifter**, **30 st Leverantörsuppgifter och Uppskattning (förklara på vilket sätt)**, 7 st (Uppskattning (förklara på vilket sätt)), 2 st har ej besvarat frågan.

Exempel 'Uppskattning':

- Schablonberäkning utifrån yta för fastighetsel, värme och kyla eller grov fördelningsfaktor verksamhetsel/fastighetsel.
- Fjolårets siffror har använts då statistik saknas för 2023.
- Värmeanvändningen räknades fram utifrån genomsnittlig värmeanvändning för en lokal (som fyller atemp), ca 110 kWh per m².

Kvalitetssäkring

- Naturvårdsverket följer varje år upp värden som sticker ut och jämför totalvärden för olika kategorier med föregående år.
- Vissa år fördjupning, exempel på uppföljning fråga 2.1 och 2.2 (obesvarade frågor etc.):

a) Ej rapporterat V-el tot: 6 st

b) Ej rapporterat övrig fastighetsel: 35 st

b) Ej rapporterat värme: 6 st

b) Ej rapporterat kyla: 21 st

Fråga 2.2: **56 st hade inte normalårskorrigerat.**

- Utvecklar mer automatiserad kvalitetskontroll – kvalitetsrapporter.

alt	Energivårdning			
	totalt	per årsarb	totalt	per kvm
kvm	tot tot	tot åa	tot kvm	
129	4 231 807	22 875	168	
110	51 796 110	10 706	172	
48	1 207 828	4 593	99	
138	612 786	6 064	159	
112	2 931 148	4 509	137	
42	157 077	1 366	77	
134	2 055 000	6 850	187	
86	56 065 206	17 559	179	
71	3 084 820	5 107	181	
0	-	-	-	
81	10 135 845	12 544	137	
208	372 824	2 721	229	
75	3 927 133	47 992	164	
82	1 145 180	1 216	121	
126	18 630 800	19 109	244	
110	2 396 969	9 045	149	
100	143 869	4 360	125	
92	20 000 000	2 206	125	
67	5 767 888	3 007	128	
103	10 139 966	4 725	153	
98	28 419 696	7 416	144	
46	537 970	1 764	74	
100	272 772	2 674	127	
101	113 019	1 638	124	
150	99 706 166	14 862	246	
0	-	-	-	

2021 | 2022 | 20; ... + i ◀

Enkätresultat 2020: Energidelen (RU översyn förordningen)

- **Revidera bilagan och begränsa den till kvalitetssäkrade data.**
Ev. anpassa frågeställningarna utifrån att det är svårt att få in olika typer av energiförbrukning från olika hyresvärdar. Uppgifterna bygger ofta på en schablon.
- **Rapporteringen är för detaljerad:** Slå ihop de olika delarna (verksamhet och fastighetsel) till total energianvändning samt total andel förnybar energi. *Detta skulle minska uppföljningsarbetet utan att påverka arbetet med energieffektivisering.*
- **Se över om bilagans nyckeltal fortfarande är relevanta.**
- **Datainsamling och metoder behöver kvalitetssäkras** och rapporteringens syfte och användning tydliggöras. Fokusera på resultat och effekter.
- **Tydliggör definitioner och nyckeltal** (gränsdragning av lokaltyper som ska ingå) så att energi mäts och redovisas på samma sätt, ger en mer korrekt sammanfattning till regeringen. Fler schabloner för att beräkna energiförbrukning.

Några iakttagelser

- Finns ett före, under och efter.
- Brister i leverans av statistik från fastighetsägare/hyresvärd.
- Uppgifter om fastighetsel svårast, pågår samarbeten för att förbättra.
- Några brister: saknas uppdelning på verksamhetsel/fastighetsel, ej uppmätt energianvändning utan schablonberäknade eller uppskattade uppgifter.
- Vi ser att nyckeltal (kWh/åa, kWh/m²) varierar mycket.
- Flera myndigheter har vidtagit åtgärder för att bättre kunna följa upp och kontrollera energianvändningen.
- Fundering – kan bättre statistik göra att energieffektiviseringsåtgärder ej ”syns”?
- En konsekvens av hemarbete blir sannolikt en förflyttning av energianvändning från kontoren till hemmen, ex. för IT-utrustning.

NATUR
VÅRDS
VERKET

